

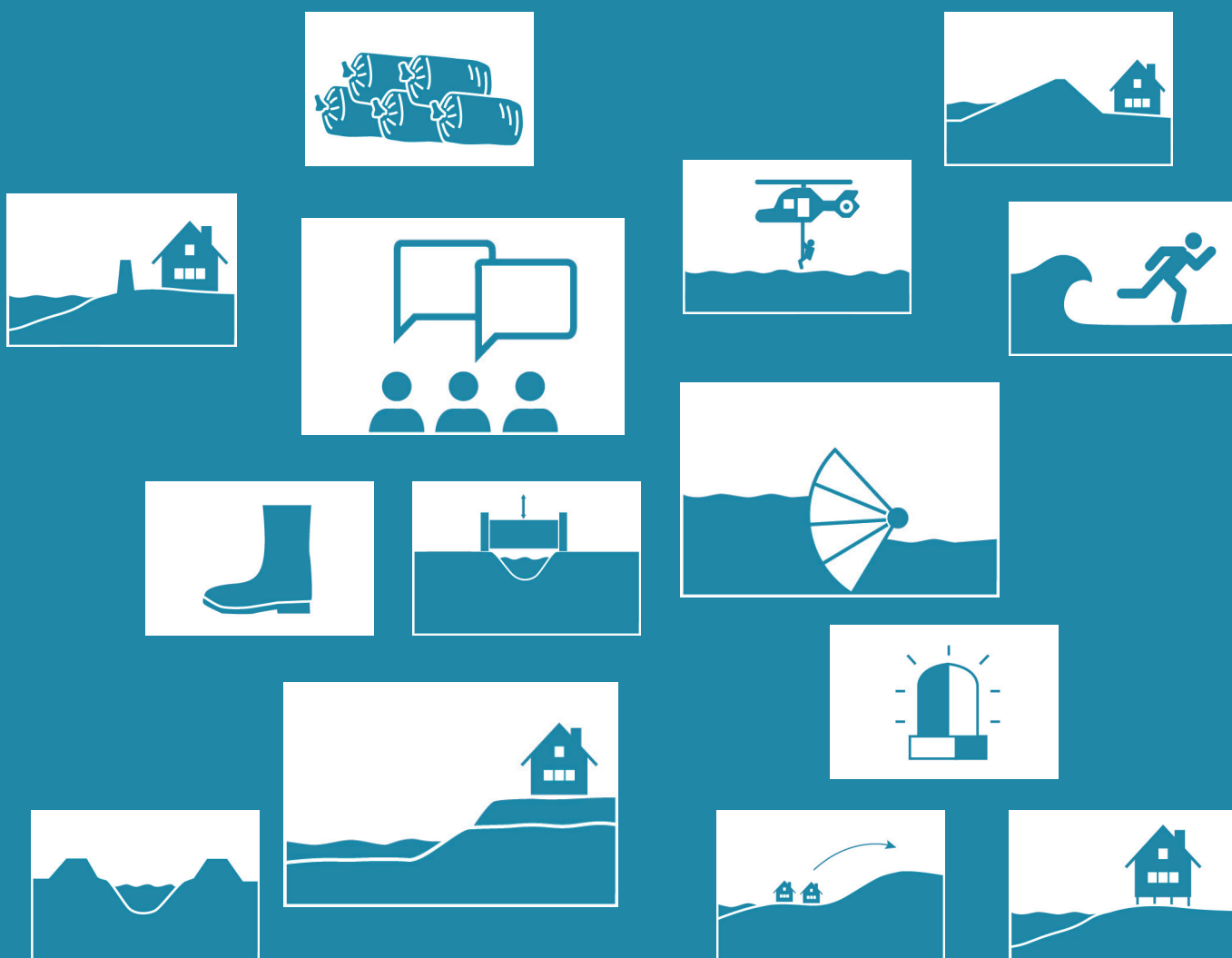

Miljø- og
Fødevareministeriet
Kystdirektoratet

Sådan laver I en risikostyringsplan

Vejledning til udarbejdelse af
risikostyringsplan for oversvømmelse

Oversvømmelsesdirektivet
Anden planperiode

Titel:

Sådan laver I en risikostyringsplan. Vejledning til udarbejdelse af risikostyringsplaner for oversvømmelse.

Oversvømmelsesdirektivet, Anden planperiode

Udgiver:

Kystdirektoratet

Højbovej 1

7620 Lemvig

www.kyst.dk

Udgivelsesår:

Februar 2020

Forfattere:

Kaija Jumppanen Andersen

Thorsten Piontkowitz

Ilse Gräber Toxvig

Laura Storm Henriksen

Lene Bonde

Illustrationer og layout:

Ragnhild Kørschen

Forsidegrafik:

Ragnhild Kørschen

Projektansvarlig:

Ane Højberg Nielsen

Projektleder:

Kaija Jumppanen Andersen

Nøgleord:

Oversvømmelsesdirektivet, oversvømmelsesloven, risikostyringsplan
risikostyring, oversvømmelse, klimatilpasning.

ISBN nr.:

978-87-7120-129-1

Må citeres med kildeangivelse

Kystdirektoratet, 2020. Sådan laver I en risikostyringsplan. Vejledning til udarbejdelse af risikostyringsplaner for oversvømmelse.

Oversvømmelsesdirektivet, Anden planperiode

Forord

Kære kommune,

I dag er alle klar over, at vi står med en klimabetinget oversvømmelsesudfordring, som forventes at bliver større i fremtiden. I de udpegede risikoområder er det kommunens opgave at lave en plan for, hvordan oversvømmelserne skal håndteres for at mindske skader og tab for såvel borgere som samfundet. Det er ikke nødvendigvis en let opgave. Hvad skal vi gøre hvor, hvor meget skal vi gøre og hvilken risiko, vil vi egentlig acceptere at leve med? Skal vi beskytte os mod en 100-års hændelse frem mod udgangen af århundredet og acceptere alt derofter, eller skal vi have højere sikkerhed nogle steder? Kan vi øge borgernes bevidsthed om den risiko, der er forbundet med at bo tæt ved vandet, så de bedre kan håndtere oversvømmelser? Det er relevante spørgsmål, der ikke kan besvares enkelt eller afgøres af en ekspert. Svarene skal søges i lokalt og dialog, hvor de konkrete forhold og de lokale behov og ønsker inddrages.

De danske risikostyringsplaners styrke ligger netop i, at de udarbejdes og implementeres i kommunerne tæt på borgerne, hvor lokalkendskab, viden og engagement spiller en vigtig rolle og er med til at ruste os bedst muligt til fremtiden.

Stigende oversvømmelsesrisiko er en udfordring i alle EU-lande. Hvert land har sin tilgang, men vi oplever, at vores faglige kolleger i EU i stigende grad interesserer sig for den danske tilgang. Det er en udfordring i mange lande at få risikostyringen tilstrækkeligt forankret lokalt. Det er min overbevisning, at lokalforankret planlægning og risikohåndtering er den bedste vej frem, og at vi i fremtiden vil se flere medlemslande forankre risikostyringen mere lokalt.

Som hjælp til at udarbejde og opdatere jeres risikostyringsplaner, har vi opdateret vejledningen til udarbejdelse af risikostyringsplaner. Vi har samlet erfaringer fra den første generation af risikostyringsplaner i Danmark og de øvrige EU lande. Vi har lyttet til jeres erfaringer og spørgsmål. Vejledningen kommer ind på nogle af de mere komplekse emner, som for eksempel samspillet mellem de lovgivninger, der påvirker områderne og målsætninger for risikoreduktion. Derudover har vi forberedt to skabeloner til risikostyringsplaner, en skabelon til nye risikostyringsplaner og en skabelon til revurdering og ajourføring af eksisterende planer.

Jeg ønsker jer en god og konstruktiv proces med udarbejdelse af jeres første eller en ajourføring af jeres nuværende risikostyringsplan. Vejledningen kan forhåbentlig støtte jer i processen, og Kystdirektoratet ser frem til at følge planernes udvikling og implementering.

Merete Løvschall
Kystdirektør
Kystdirektoratet

Indhold

Forord	3
1. Indledning	5
2. Målsætning og tiltagsplanlægning	9
2.1 Udviklingsplaner for området (anbefaling)	9
2.2 Målsætning	9
2.3 Tiltag	12
3. Udarbejdelse af planen	15
3.1 Inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen	15
3.2 Proces for udarbejdelse af planen	19
4. Anden relateret lovgivning	27
4.1 Vandrammedirektivet og lov om vandplanlægning	27
4.2 Miljøvurdering af planer, programmer og konkrete projekter	27
4.3 Habitatdirektivet	28
4.4 Planlov	29
4.5 Kystbeskyttelseslov	30
4.6 Vandløbsloven	30
4.7 Øvrig lovgivning	30
Bilag	31

1. Indledning

Når en kommune er udpeget som risikoområde efter oversvømmelsesloven, er det kommunens ansvar at udarbejde en risikostyringsplan eller revidere den eksisterende. Risikostyringsplanen er kommunens plan for håndtering af oversvømmelsesudfordringerne i dag og i fremtiden. Dette sikres gennem fastsættelse af mål for styring af risikoen og planlægning af tiltag til opfyldelse af disse mål.

Udgangspunktet er de fare- og risikokort, der er leveret i plantrin 2 og som opdateres med seks års kadence. Denne vejledning skal understøtte udarbejdelsen af en kommunal risikostyringsplan.

[Se kortmaterialet her](#)

Overgang til anden planperiode 2016-2021

Det er oversvømmelsesdirektivets anden planperiode, der implementeres for øjeblikket. Første generation af risikostyringsplaner skal derfor revurderes og om nødvendig ajourføres. Første generation risikostyringsplaner er blevet evalueret af Kystdirektoratet og af Europa Kommissionen, som har givet bemærkninger til planerne.

Evalueringen viser, at planerne er et godt udgangspunkt for at blive konkret i planlægningen og håndtering af risikoen for oversvømmelse, så potentielle konsekvenser mindskes mest muligt. Kommunerne har givet udtryk for, at de med risikostyringsplanerne har et godt redskab til håndtering af oversvømmelsesrisikoen. Planerne har skabt større fokus på oversvømmelsesrisikoen, beredskab, planlægning og et fælles sprog om disse ting.

Yderligere har evalueringen vist, at planerne bør være skarpere i sammenhængen mellem målsætning og tiltagsplanlægning, samt at det tydeligere bør fremgå, hvordan planerne opfylder de forskellige lovkrav. Erfaringerne fra første generation af risikostyringsplaner bør udnyttes til at løfte både de nye og de opdaterede risikostyringsplaner

Til udarbejdelse af de første risikostyringsplaner har kommunerne anvendt dele af den oprindelige vejledning, men meldt tilbage, at den bør være mere klar og i større udstrækning beskrive udarbejdelse af risikostyringsplanen. Flere kommuner har bl.a. givet udtryk for, at det har været vanskeligt at omsætte kortlægningen til en egentlig risikostyringsplan.

Vejledningen dækker tre typer risikostyringsplaner

Dette har vi forsøgt at tage højde for i denne reviderede vejledning, som er udarbejdet på baggrund af erfaringerne fra første generation af risikostyringsplaner og ikke mindst tilbagemeldinger fra kommunerne. Vejledningen dækker tre typer af risikostyringsplaner.

Anden generations risikostyringsplan (risikoområder udpeget i 2011)

Områder, der blev udpeget i 2011 under første planperiode, vedtog i 2015 deres første risikostyringsplan for oversvømmelse for det berørte risikoområde. Disse kommuner skal foretage en grundig revurdering af risikostyringsplanen

Oversvømmelsesdirektivet

Direktiv 2007/60/EF af 23. oktober 2007 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser.

Oversvømmelsesloven

- LBK nr. 1085 af 22. september 2017 om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer.
- BEK nr. 894 af 21. juni 2016 om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet.

med afsæt i de nye fare- og risikokort fra den ajourførte kortlægning i anden planperiode samt opdatere planen i forhold til ny viden og de ændringer, der er sket siden den første plan blev vedtaget. Samtidig skal den reviderede risikostyringsplan give en status på de resultater, der er nået ved implementering af den første risikostyringsplan.

Ajourføringen af risikostyringsplanen kan være mere eller mindre omfattende, afhængig af de ændringer der er sket og kommunens ønsker omkring planen. Mange første generations risikostyringsplaner lagde op til nærmere undersøgelse af udfordringerne, så beslutninger for risikohåndtering kan tages på et oplyst grundlag. Med udgangen af den første seksårige periode bør dette grundlag være tilvejebragt og i revurderingen af risikostyringsplanen kan der derfor lægges vægt på fremadrettet handling og konkrete tiltag.

Den ajourførte risikostyringsplan skal opfylde alle de samme lovkrav som en førstegenerations risikostyringsplan omkring målsætning, tiltagsplanlægning, udarbejdelse osv. For lovkrav til planerne se [kapitel 3](#).

Anden generations og udvidet risikostyringsplan (risikoområder udvidet i 2018)

Risikoområder, der blev udpeget i 2011 og væsentligt udvidet i forbindelse med Kystdirektoratets revurdering af udpegningen i 2018, skal revurdere eksisterende risikostyringsplaner og særskilt forholde sig til de områder, som blev føjet til udpegningen i 2018. Også her vil erfaringerne fra den tidligere risikostyringsplan kunne inddrages til at sikre fortsat høj kvalitet af planerne. Dette gælder risikoområderne Køge Bugt - København og Sydlolland. For lovkrav til planerne se [kapitel 3](#).

Første generations risikostyringsplan (risikoområder udpeget første gang 2018)

De risikoområder, som blev udpeget i 2018 under plantrin 1 i anden planperiode, skal udarbejde deres første risikostyringsplan på baggrund af kortlægningen og den opdaterede vejledning. Dertil har disse kommuner mulighed for at trække på erfaringerne fra kommuner med en første generations risikostyringsplaner. Dette gælder risikoområderne Esbjerg, Kolding, Nyborg og Vordingborg. For lovkrav til planerne, se [kapitel 3](#).

Tidsfrister og offentliggørelse

Uanset om der er tale om en revideret, en udvidet eller en ny udgave, skal arbejdet med risikostyringsplanen være afsluttet og godkendt i kommunalbestyrelsen senest den 22. oktober 2021, hvor den skal sendes til Kystdirektoratet. Inden da skal risikostyringsplanen have været seks måneder i offentlig høring. Risikostyringsplanen skal være offentligt tilgængelig, for eksempel på kommunens hjemmeside.

Efter at Kystdirektoratet har modtaget risikostyringsplanerne, offentliggør Miljøministeren senest den 22. december 2021 en sammenfattende risikostyringsplan for hvert vanddistrikt.

Skabeloner til risikostyringsplaner

Med vejledningen følger to skabeloner til risikostyringsplaner, én til førstegenerations planer og én til revurdering af eksisterende risikostyringsplaner. Skabelonen indeholder alle lovpligtige afsnit med en kort introduktion til hvert afsnit. Hvor det er muligt, er der forslag til standardtekster, som kan anvendes

direkte, hvis det ønskes. Yderligere følger en opdateret tabel med oversigt over tiltag, der kan nedsætte risikoen, herunder hvordan disse tiltag kan være knyttet op i målsætningerne for risikostyring.

Skabelonerne og tiltagstabellen kan hentes her: <https://oversvømmelse.kyst.dk/>

Læs mere om målsætning og tiltagsplanlægning i [kapitel 2](#).

Proces for udarbejdelse af risikostyringsplan

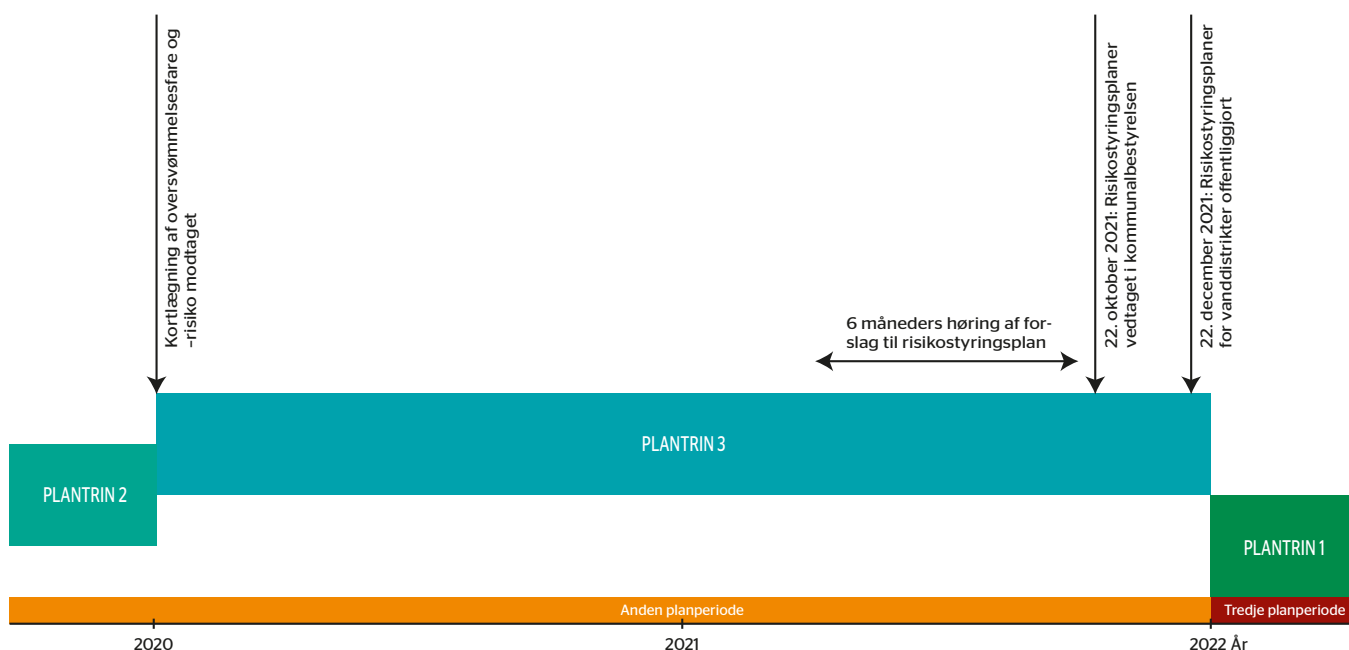
Vejledningen indeholder desuden et forslag til proces for inddragelse og udarbejdelse af en risikostyringsplan. Kapitlet kommer både ind på tværkommunalt samarbejde, interessenter og høring, samt det indholdsmaessige i planen som målsætning og tiltagsplanlæg, herunder prioritering af tiltag til overvågning af fremskridt o.l.

Læs mere i [kapitel 3](#)

Koordinering af planlægningen med øvrige planer og lovgivning

Kommunen bør fortage en koordinering mellem risikostyringsplaner, kommunale klimatilpasningsplaner og kommunens generelle beredskabsplan. Flere tiltag i forhold til forebyggelse og beredskab vil ofte allerede være indarbejdet i de kommunale spildevandsplaner og/eller planer for det kommunale beredskab, eller er indarbejdet i kommunernes klimatilpasningsplaner. Derudover skal risikostyringsplanen indeholde en oversigt over initiativer, som er sat i gang i henhold til anden gældende lovgivning, herunder planloven, miljøbeskyttelsesloven, miljømålsloven og lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Læs mere i [kapitel 4](#).

Sesetning
område
Garder også
MC

Toilet

2. Målsætning og tiltagsplanlægning

To af de centrale elementer i risikostyringsplanen er formulering af mål for reduktion af risikoen og planlægning af tiltag til at opfylde disse mål. Dette kapitel beskriver målsætning inden for styring af oversvømmelsesrisici og tilhørende planlægning af tiltag.

2.1 Udviklingsplaner for området (anbefaling)

Kystdirektoratet har gennem Interreg projektet FRAMES arbejdet med dynamisk planlægning til risikostyring gennem pilotforsøg i to kommuner. Erfaringerne fra projektet viser, at når der skal fastsættes mål og tiltag for håndtering af oversvømmelsesrisikoen i et område, er det en fordel, at eksisterende eller kommende udviklingsplaner for området er kortlagt og inddrages ved målsætningen.

Ved kortlægning af udviklingsplaner skal forstås, at de eksisterende planer og overvejelser for udviklingen i et område identificeres og beskrives på det stadium de er i, når arbejdet med målsætningen til risikostyringsplanen går i gang. Udviklingsplanerne kan både dække hele kommunen/risikoområdet eller delområder indenfor risikoområdet.

Formålet med at kortlægge udviklingsplanerne er at sikre, at der er bevidsthed om dem, så målsætningen for risikostyringen og de konkrete tiltag, der planlægges og undersøges, ikke strider imod de planer, der er lagt for området, men at målsætningen og tiltagene spiller sammen med risikostyringsplanerne.

Et eksempel kan være, at en kommune ønsker at åbne byen mod kysten og give let adgang fra en bestemt bydel til stranden. En høj spurs vil være en god beskyttelse mod oversvømmelse, men vil skabe en visuel og fysisk barriere, som ikke fremmer planerne om at binde byen og stranden sammen. En spurs som oversvømmelsesbeskyttelse spiller derfor ikke sammen med kommunens øvrige planlægning.

2.2 Målsætning

Risikostyringsplanerne skal fastsætte passende mål for styring af oversvømmelsesrisiciene i de udpegede områder. Målsætningen er det centrale redskab for kommunen til styring af risikoen, da den sætter retning for, hvordan risikoen bør reduceres. Mål for styring af risikoen skal ske med særligt fokus på at mindske de negative følger ved oversvømmelse for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomisk aktivitet.

Målsætningen kan både fastsættes på et overordnet niveau for hele risikoområdet eller for delområder indenfor risikoområdet. For mindre geografiske

områder kan det være nemmere at fastlægge mere konkrete mål til reduktion af oversvømmelsesrisikoen.

Når formuleringen af passende mål skal foretages, er det vigtigt at tage afsæt i den lokale situation. Det gælder i forhold til omfanget og typen af oversvømmelsesrisiko, herunder en vurdering af både faren og sårbarheden. Dertil bør eksisterende risikoreducerende tiltag og udviklingsplaner for området tages i betragtning.

Målsætningerne opsættes, så de er kontrollerbare med hensyn til gennemførelse og resultat, da de evalueres i de efterfølgende ajourføringer af risikostyringsplanen. Derefter skal tiltagene fastlægges og planlægges, så de kan opfylde målsætningen.

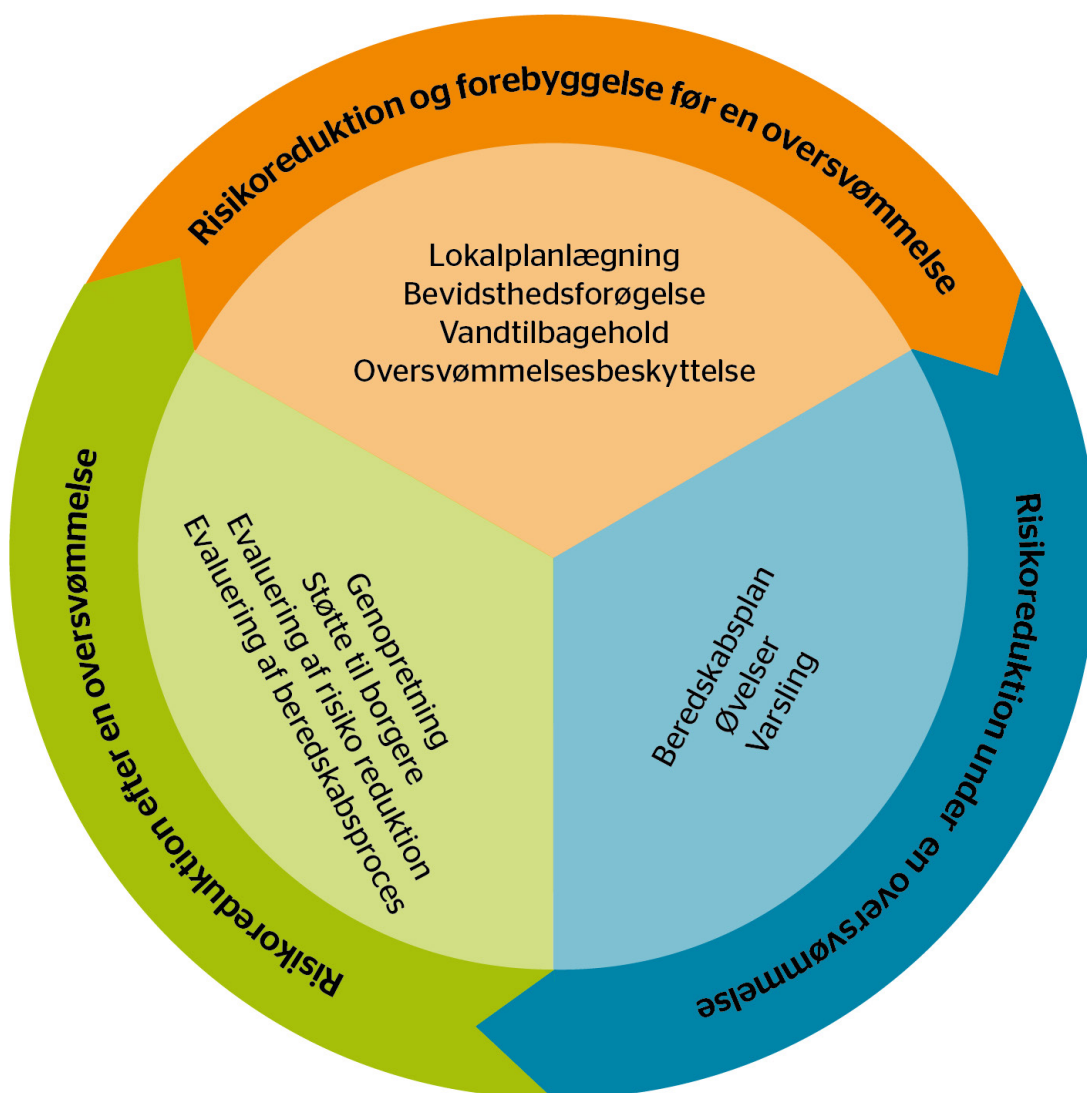
Eksempel på overordnet målsætning

Kommunen vil reducere risikoen i risikoområdet/deleområdet med 20 % inden år 2030.

Inden 2030 er oversvømmelsesrisikoen reduceret for alle borgere i risikoområdet.

Fire generelle målsætninger

Kystdirektoratet anbefaler, at målsætningen bliver konkret, frem for overordnet. Det vil være en fordel at forholde sig til risikocyklussen i fastlæggelsen af målsætningen. Risikocyklussen beskriver de tre tidsfaser, en risikostyring kan håndteres og gennemføres under. Håndteringen af risikoen før, under og efter en oversvømmelse. Dette er illustreret i nedenstående figur.

Dertil kan styring af oversvømmelsesrisici beskrives efter fire generelle målsætninger, som er uddybet i de nedenstående afsnit:

- Forebyggelse af nye risici **før** en oversvømmelse
- Reduktion af eksisterende risici **før** en oversvømmelse
- Reduktion af negative konsekvenser **under** en oversvømmelse
- Reduktion af negative konsekvenser **efter** en oversvømmelse

Forebyggelse af nye risici før en oversvømmelse

Forebyggelse af nye risici før en oversvømmelse skal forstås sådan, at man hindrer, at sårbarheden i et udsat område øges. Her menes alle former for værdier, der er sårbare i forhold til for oversvømmelse. Det kan være opførelsen af nye, udsatte byområder med virksomheder og boliger, der tager skade ved en oversvømmelse, eller at der pludselig bor mange mennesker i et bestemt område, som ikke er bevidste om faren og derfor udsatte ved en oversvømmelse. Ligeledes kan f.eks. placering af forsyningsstationer i oversvømmelsestruede områder påvirke mange mennesker og virksomheder, skulle de blive sat ud af drift på grund af oversvømmelse.

Forebyggelse af nye risici betyder ikke, at en kommune ikke kan byudvikle i et oversvømmelsestruet område, men blot at dette skal gøres under hensyntagen til risikoen ved oversvømmelse. Det vil sige, at de nyopførte bygninger skal være modstandsdygtige over for oversvømmelse ved f.eks. at være opført i materialer, der kan tåle vand samt med skodder til at spærre døre, vinduer o.l., eller opført med høje sokkelkoter. Bevidstheden skal styrkes hos virksomhedsejere og borgere i området, så de gør sig klart, at de befinder sig i et oversvømmelsestruet område, og ved hvad de skal gøre, hvis en oversvømmelse rammer. Dette fokus kan f.eks. skærpes gennem kampagner, borgermøder eller andre aktiviteter af lignende karakter.

Reduktion af eksisterende risici før en oversvømmelse

Reduktion af eksisterende risici før en oversvømmelse kan ske både gennem reduktion af faren for oversvømmelse og reduktion af sårbarheden i det udsatte område.

Faren kan reduceres på forskellig vis afhængig af, om kilden til oversvømmelse er hav eller vandløb. For begge kilder gælder, at der kan opføres højvandsbeskyttelse, som højvandmure, diger, sluser, stormflodsbarrierer o.l. Specifikt for vandløb, kan oversvømmelsen f.eks. reduceres ved at håndtere vandet i oplandet, inden det når frem til det udsatte område, gennem f.eks. forsinkelser i oplandet.

Reduktion af sårbarheden, kan ske f.eks. gennem flytning af sårbarhedselementer eller ved at gøre dem mindre sårbare over for oversvømmelser. Dette kan ske ved renovering af bygninger, omplacering af centrale elementer, så de ikke oversvømmes eller ved at skabe øget bevidsthed i området, så de berørte borgere er opmærksomme på risikoen, og hvordan den skal håndteres.

Reduktion af negative konsekvenser under en oversvømmelse

Et andet element i styring af oversvømmelsesrisikoen er håndtering af oversvømmelsen, når den sker. Dette er den aktive fase af f.eks. beredskabet, som f.eks. etablerer mobile barrierer eller evakuerer borgerne. For at sikre at disse aktører er effektive, når oversvømmelsen rammer, er forberedelse vigtig. Det aktive beredskab er afhængig af en god beredskabsplan, at de nødvendige

Eksempler på målsætning

Kommunen vil ikke udstykke nye byggegrunde i områder, der kan oversvømmes ved en vandstand på 1,8 m.

Kommunen vil sikre, at ny bebyggelse ikke tager skade ved oversvømmelse, dette gælder både skader på bygninger og skader for mennesker.

Eksempler på målsætning

Et område skal beskyttes mod en vandstand svarende til en 100-års oversvømmelse i 2100 inden år 2030.

Alle borgere og virksomheder i det oversvømmelsestruede områder skal være bevidste om, at de befinder sig i et udsat område, og hvordan de skal forholde sig, hvis der skulle forekomme oversvømmelser
Al forsyning beskyttes mod en vandstand på 1,8 m inden år 2023.

ressourcer er til stede og af at varslingen virker. Ligeledes kræver det forberedelse hos borgerne, hvis kommunen vil sikre, at borgerne ved, hvad de skal gøre i tilfælde af en oversvømmelse. Det kræver også, at der er veldefinerede højtliggende samlingspunkter og lokaler til rådighed i tilfælde af evakuering.

Det vil i den forbindelse være relevant at have fokus på dels at sikre områder mod følgerne af en oversvømmelse, dels yde bistand til personer, der er ramt af oversvømmelse.

Reduktion af negative konsekvenser efter en oversvømmelse

Det sidste element i oversvømmelsesstyringen er at forberede tiltag, der reducerer de negative konsekvenser efter en oversvømmelse. Det er ikke altid muligt at forhindre en oversvømmelse, men det er afgørende at være forberedt på, hvad der skal ske, når et område har været ramt af oversvømmelse og beredskabet efterfølgende er rykket ud af området igen. Indsatsen bør omfatte en klar og koordineret kommunikation om rollefordeling, hjælp til det praktiske og byggesagsvejledning til borgere og virksomheder. Eller koordinering af støttegrupper til berørte borgere, hvor de kan dele deres oplevelser og trække på hinandens erfaringer. Indsatsen kan også bestå i blot være til stede i det oversvømmede område, så det er let at komme i kontakt med en kommunal medarbejder. Endeligt bør der være fokus på den psykosociale indsats hos berørte borgere.

2.3 Tiltag

Efter at målene for styring af risikoen er bestemt, skal tiltagene eller foranstaltningerne til opfyldelse af disse mål fastlægges. Desuden skal tiltagene prioriteres, og det skal beskrives, hvordan implementering af tiltagene følges op og hvem, der er ansvarlig for implementeringen.

Tiltagene kan inddeles i tre kategorier/aspekter af risikostyring,

- Forebyggende tiltag
- Beskyttende tiltag
- Beredskabsmæssige tiltag

som medvirker til opfyldelse af de fire målsætninger:

- Forebyggelse af nye risici **før** en oversvømmelse
- Reduktion af eksisterende risici **før** en oversvømmelse
- Reduktion af negative konsekvenser **under** en oversvømmelse
- Reduktion af negative konsekvenser **efter** en oversvømmelse

Relationen mellem de tre tiltagskategorier og de fire målsætninger er illustreret i nedenstående tabel. Derefter er de tre kategorier kort forklaret.

Se [bilaget](#) for en ikke-udtømmende liste over tiltag

Eksempler på målsætning

Borgere og virksomheder i et område skal kunne klare sig selv i tilfælde af oversvømmelse.

Det lokale beredskab skal beskytte midtbyen mod vandstande svarende til en 500 års hændelse.

Kommunen har kompetencen og kapaciteten til at evakuere risikoområdet ved oversvømmelse.

Eksempler på målsætning

Kommunen har en handleplan for genopretelse af et område, der er blevet udsat for oversvømmelse, herunder hjælp til berørte borgere og virksomheder.

	Forebyggelse af nye risici før en oversvømmelse	Reduktion af eksisterende risici før en oversvømmelse	Reduktion af negative konsekvenser under en oversvømmelse	Reduktion af negative konsekvenser efter en oversvømmelse
Forebyggende tiltag	×	×	×	×
Beskyttende tiltag (sikring)		×		
Beredskabsmæssige tiltag			×	×

Forebyggende tiltag

Forebyggelse er den bredeste kategori af tiltag og dækker over planlægningsmæssige og kommunikationsmæssige tiltag. De forebyggende tiltag kan også delvist beskrives som de bløde tiltag, da de netop ikke forhindrer vandet fuldstændigt i at ramme et område, men arbejder med at håndtere situationen med indtrængende vand på en acceptabel måde, eller håndtere vandet, hvor det kommer fra.

Planlægningsmæssigt kan det f.eks. være, at forhindre vandet i at trænge ind i det oversvømmelsestruede område gennem planlægning og aktiv brug af oplandet. Eller fastlæggelse af byggerestriktioner, som enten ikke tillader bebyggelse eller kun tillader bebyggelse, der kan tåle en forhøjet vandstand.

Kommunikationsmæssigt kan forebyggelsen bestå i oplysning af borgere og virksomheder, så de er bevidste om faren og ved, hvad de skal gøre i tilfælde af oversvømmelse.

Beskyttende tiltag (sikring)

Beskyttelse af et oversvømmelsestruet område holder vandet ude. Dette gøres ved opførelse eller renovering af konstruktioner som diger, højvandsmure o.l.

Beredskabsmæssige tiltag

Beredskabsmæssige tiltag omfatter den aktive indsats forbundet med en oversvømmelse og de redskaber, der er behov for i den sammenhæng. Primært omfattet er det aktive beredskab, som beskytter et område, samt øvelser, evakueringer, varslingssystemer o.l.

Yderligere kan disse tiltag også omfatte det beredskab, der står klar til at hjælpe borgere og virksomheder, der har været udsat for en oversvømmelse, så de kan komme sig bedst muligt.

Billet-
automat

3. Udarbejdelse af planen

EU's oversvømmelsesdirektiv er implementeret i dansk lovgivning ved en lovbekendtgørelse og en bekendtgørelse, som indeholder krav til en risikostyringsplan.

Anden planperiode for implementering af oversvømmelsesdirektivet er i gang. Der vil således være kommuner, som skal udarbejde en risikostyringsplan for første gang (første generation), mens andre skal opdatere deres eksisterende plan (anden generation). Der vil både være forskellige, men også fælles krav til første og anden generationsplaner.

Dette kapitel indeholder et oplæg til proces og inddragelse for udarbejdelse samt revurdering af en risikostyringsplan. For at tydeliggøre lovkravene, refereres til lovteksten, der hvor det er oplagt. Dette gøres ved at lovtekst og henvisninger er indsat tydeligt i grå bokse. Da oversvømmelsesloven består af en lovbekendtgørelse og en bekendtgørelse, henvises med hhv. notationen LBK og BEK for de to lovtekster. Nogle steder er lovteksten yderligere forklaret eller der præsenteres eksempler til at fremme forståelsen. Dette er tydeligt markeret i orange bokse.

I lovgivningen er der krav til indholdet i en risikostyringsplan og høringsprocessen, men der er ikke krav til, hvordan risikostyringsplanen skal udarbejdes eller opbygges. Dette kapitel er derfor udelukkende et oplæg til denne proces, hvor første del af kapitlet kommer ind på inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af risikostyringsplanen, mens anden del handler om processen for at udarbejde risikostyringsplanen i forhold til det indholdsmæssige. Processen er justeret i forhold til de tidligere anbefalinger på baggrund af bl.a. tilbagemeldinger fra plantrin 1 og erfaringer fra Interreg projektet FRAMES, som beskrevet i [kapitel 2](#). Beskrivelsen skal ses som en vejledning til en arbejdsstruktur for en proces, der i mange tilfælde kan være udfordrende.

3.1 Inddragelse i forbindelse med udarbejdelse af planen

EU Kommissionen lægger stor vægt på det inddragende element, og ønsker, at det fremgår tydeligt af risikostyringsplanerne, hvordan myndigheder, borgere og andre interessenter er blevet inddraget i processen.

Risikostyringsplanen har betydning for en bred kreds af forskellige aktører, heriblandt grundejere, borgere, erhvervsliv, vandselskaber, nabokommuner, regionen og staten. Risikostyringsplanen har også berøringsflader til andre planer og opgaver i kommunen.

Forskellige aktører skal i spil, når de prioriterede indsatser i risikostyringsplanen skal realiseres. Det er vigtigt at få kortlagt og placeret ansvar. Kommunen er ansvarlig for at iværksætte og sørge for, at tiltagene i risikostyringsplanen gennemføres. Den enkelte grundejer kan have forpligtigelser, særligt i forhold til kystbeskyttelse og finansieringen heraf. Også beredskabet og forsyningsselskaberne kan have væsentlige roller i forhold til risikostyringsplanen.

Oversvømmelsesloven

- LBK nr. 1085 af 22. september 2017 om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer.
- BEK nr. 894 af 21. juni 2016 om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet.

Hjælp til lovhenvisninger

Reglerne om risikostyringsplaner beskrives i LBK kapitel 3 (§§ 6-11) og tilsvarende i BEK §§ 6-9.

De indholdsmæssige krav til risikostyringsplanerne fremgår i bilag 2 i både LBK og BEK.

For mange kommuner er det naturligt at arbejde på tværs af forskellige fagområder, og inddrage andre myndigheder, borgere og foreninger. Det er dog vigtigt fra begyndelsen at få gennemtænkt en god proces og ikke mindst få den beskrevet og sikre at inddragelsen sker løbende.

Organisering

Det er en god idé, at få tilvejebragt en god organisation i forbindelse med udarbejdelsen af risikostyringsplanen. Udarbejdelse af risikostyringsplaner er en tværfaglig disciplin, som kræver koordinering på tværs af hele kommunen. Det bør derfor overvejes at sammensætte en arbejdsgruppe med flere fagligheder og med repræsentation fra flere forvaltninger. En bred forankring er med til at understøtte, at risikostyringsplanen tænkes sammen med den øvrige planlægning i kommunen, herunder kommune- og lokalplaner samt beredskabsplaner ligesom en bred forankring sikrer, at anden relevant lovgivning inddrages.

Risikostyringsplanerne har en naturlig berøringsflade med den øvrige vandmiljøforvaltning i kommunen. Den kommunale vandmiljøforvaltning har et centralt ansvar for den tekniske og infrastrukturelle vedligeholdelse af vandmiljøet samt regulerende foranstaltninger til forbedring af vandophobning i oplandet og brug af vandmagasiner.

Ved udarbejdelsen af risikostyringsplanerne og ved valg af tiltagene bør der ligeledes tages højde for miljø- og naturforholdene herunder særligt Natura 2000-lovgivningen og fredninger, som kan være afgørende for, om et tiltag i sidste ende kan realiseres. Oversvømmelsesloven fastlægger endvidere, at forholdet til vandplanerne beskrives og tages i betragtning.

I forhold til valg af tiltag er det også væsentligt at inddrage de myndigheds personer, som giver tilladelse til kystbeskyttelse eller ændringer efter vandløbsloven, hvis de ikke er sammenfaldende med de personer, som er ansvarlige for udarbejdelsen af risikostyringsplanen.

Risikostyringsplanen bør ligeledes forholde sig til infrastruktur, byudvikling, forsyninger, forurenende virksomheder og kulturarv og andre særligt sårbare punkter, hvilket forudsætter vidensdeling på tværs af forvaltningerne.

Idet realiseringen af tiltagene i risikostyringsplanerne kan være forbundet med store økonomiske omkostninger bør det undersøges, om de foreslåede tiltag kan tænkes sammen med andre tiltag, som kommunen står overfor at skulle implementere.

Inddragelse af interessenter

Udarbejdelse af risikostyringsplanen er bredt i sit sigte. Oversvømmelsesloven stiller krav om, at risikostyringsplanerne gøres offentlige tilgængelige gennem høring, men der stilles ikke krav om afholdelse af møder eller anden aktiv inddragelse af interessenter. Risikostyringsplanen kan komme tæt på borgernes, grundejernes og erhvervslivets interesser, og der kan være betydelige økonomiske investeringer knyttet til realiseringen af risikostyringsplanen. Ønskes en bred opbakning til planen, kan det derfor være en god idé med en bred interessentinddragelse, der strækker sig ud over selve den lovbundne høring. Interessenterne kan med fordel inddrages i selve processen med udarbejdelse af risikostyringsplanen, ligesom der i høringsperioden kan afholdes informationsmøder.

Sammenhæng med anden kommunal planlægning

Planloven: En ændring af planloven af 1. februar 2018 om forebyggelse af skader ved oversvømmelse eller erosion (Planlovens § 11 a, nr. 18) indebærer, at kommunernes planlægning i større omfang understøtter forebyggelse af skader som følge af oversvømmelse eller erosion på grund af klimaændringer. Se mere om planloven i kapitel 5.

Beredskabsplaner: Ifølge beredskabsloven skal kommunerne udarbejde kommunale beredskabsplaner. Det kommunale beredskab er ansvarligt for at udvikle operationelle planer med henblik på at hjælpe berørte personer i tilfælde af en oversvømmelse og beskytte deres ejendomme og miljøet i videst muligt omfang.

Endvidere skal planens gennemførelse beskrives ... en fortegnelse over ansvarlige myndigheder og, hvis det er hensigtsmæssigt, en beskrivelse af samarbejdsforløbet vedrørende det internationale vanddistrikt og koordineringen med vandrammedirektivet (2000/60/EF).

LBK Bilag 2, pkt. A.4 og BEK Bilag 2

Inddragelse kan være tids- og ressourcekrævede. På sigt er inddragelsen dog med til at gøre planen mere robust og øge bevidstheden om faren for oversvømmelse og konsekvenserne heraf. Ved at involvere og engagere borgere og andre interessenter i udarbejdelsen af risikostyringsplanen, får de ejerskab til planen, og kan være en reel ressource i forhold til at senere gennemføre konkrete tiltag i planen.

Der er flere eksempler på, at borgere kan indgå aktivt i beredskabet og være med til at løse samfundsmæssige vigtige opgaver. I håndbogen "Borgere i beredskabet - Håndtér oversvømmelser gennem øget samarbejde med borgere" af Birgitte Hoffmann og Nina Baron gives konkrete inputs til, hvordan man kan komme i gang og øge samarbejdet med borgere og øvrige interessenter. Dette på baggrund af erfaringer fra en række konkrete cases, hvor borgere og andre interessenter været involveret i beredskabsarbejde i de forskellige faser.

Borgere og virksomheder, der til daglig beskæftiger sig med planlægning, byggeri og infrastruktur, såsom forsikringsselskaber, havne, energileverandører, arkitekter og ingeniører, kan ligeledes tage hensyn til oversvømmelsesrisiko i den planlægning, de udfører.

Det er op til den enkelte kommune at definere, hvilke interessenter, som vil være berørt af planen og som derfor bør inddrages. Ved en kortlægning af interessenter kan der med fordel tages udgangspunkt i lovens definition af klageberettigede, som omfatter offentlige myndigheder, foreninger og organisationer, samt borgere.

Samarbejde på tværs af kommunegrænser

Der er i Danmark udpeget 14 risikoområder, som berører 27 kommuner. Der er ikke et lovkrav om samarbejde mellem kommunerne indenfor samme risikoområde, men der opfordres til samarbejde på tværs af kommunegrænserne. De bedste og mest omkostningseffektive løsninger findes ofte i fælleskab. Ligeledes kan tiltag i én kommune have konsekvenser for nabokommunerne.

Samarbejde kan dække alt fra udarbejdelse af én fælles risikostyringsplan til mindre forpligtigende samarbejder, hvor den enkelte kommune udarbejder egen risikostyringsplan, men koordinerer med de øvrige kommuner indenfor risikoområdet. En middelvej kan være at samarbejde om dele af risikostyringsplanen og udarbejde enkelte afsnit eller kapitler i fællesskab.

Også i forhold til at tænke beredskabsdelen ind i risikostyringsplanerne er det relevant at samarbejde og koordinere, sådan at risikostyringsplanerne er tilpasset den beredskabsmæssige kapacitet.

Et forslag til risikostyringsplan kan ikke vedtages, hvis andre kommunalbestyrelser har gjort skriftlig indsigelse over for kommunalbestyrelsen, inden udløbet af fristen. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed om de nødvendige ændringer.

LBK § 9 og BEK § 8, stk. 4

Eksempel på fælles risikostyringsplan: Risikoområde Odense Fjord

Odense Kommune, Kerteminde Kommune og Nordfyns Kommune er i første planperiode gået sammen om at udarbejde én fælles risikostyringsplan for Odense Fjord. Dette giver mulighed for at se fjorden som en helhed og foreslå samlede løsninger. Risikostyringsplanen tager hensyn til tiltag, som den enkelte kommune allerede har iværksat, ligesom der tages højde for, at kommunerne er på forskellige stadier bl.a. i forhold til indsatsplaner. Udover at udarbejde planen i fællesskab, står kommunerne også sammen om blandt andet formidling af risikostyringsplanen samt yderligere kortlægning og samarbejder om projekter, hvor det er relevant.

Høring

Oversvømmelsesloven fastsætter krav om, at forslag til risikostyringsplaner skal sendes i offentlig høring i minimum 6 måneder. Samtidig med offentliggørelsen sendes forslagene til de statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslagene.

Hvis der efter høringen foretages ændringer i det offentliggjorte forslag til risikostyringsplan, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelsen har foranlediget ændringen, kan planen ikke vedtages, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig. Hvis ændringen er så omfattende, at der kan siges at foreligge et nyt forslag til plan, skal der ske en fornyet høring.

Arbejdet med risikostyringsplanerne skal være afsluttet og godkendt i kommunalbestyrelsen senest den 22. oktober 2021. Inden da skal risikostyringsplanen have været 6 måneder i offentlig høring.

En oversigt over de foranstaltninger, der er truffet med henblik på offentlig oplysning og høring, skal fremgå af risikostyringsplanen.

Kommunalbestyrelsen offentliggør ved annoncering forslag til risikostyringsplaner og senere revurderinger heraf.

LBK § 7 og BEK § 7

3.2 Proces for udarbejdelse af planen

Der er ikke krav til, hvordan en risikostyringsplan skal udarbejdes. Dette er derfor et oplæg til arbejdet, som kan hjælpe med at sikre sammenhæng gennem hele arbejdsprocessen og sikre at alle lovkrav til risikostyringsplanernes indhold opfyldes.

Der er lovkrav, der særligt gør sig gældende for revurdering af en risikostyringsplan. Disse er tydeligt markeret. De generelle lovkrav skal dog stadig opfyldes i revurderingen af eksisterende risikostyringsplaner.

Processen for udarbejdelse af en risikostyringsplan er beskrevet gennem fem trin nedenfor, som overordnet er illustreret i figuren.

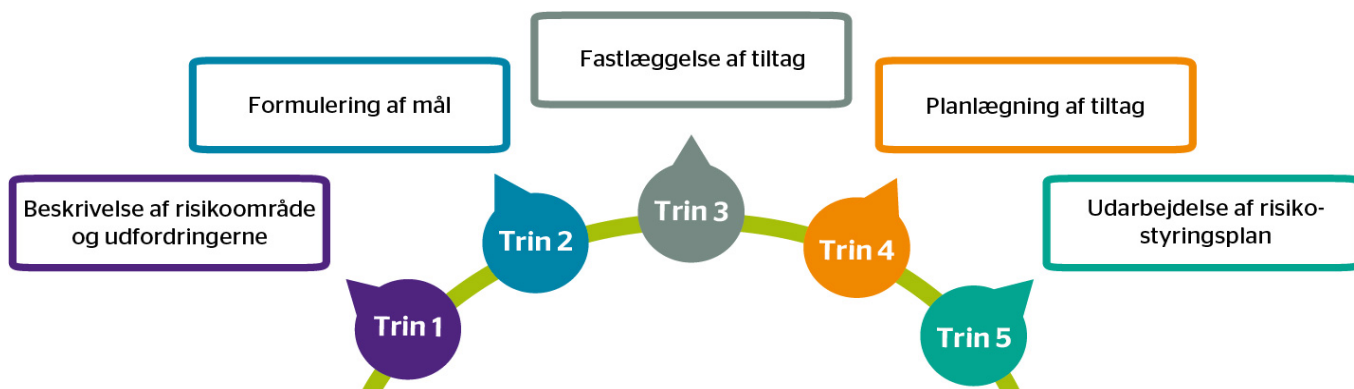
Hvad siger loven?

Risikostyringsplaner fastsætter passende mål for styring af oversvømmelsesrisiciene for de udpegede risikoområder med særlig vægt på at mindske de potentielle negative følger af oversvømmelser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomiske aktiviteter og, hvis dette anses for relevant, med sigte på ikke-strukturelle initiativer (f.eks. friholdelse af arealer til brug for oversvømmelse) eller nedbringelse af sandsynligheden for oversvømmelse.

Udarbejdelse af risikostyringsplaner forudsætter, at relevante aspekter tages i betragtning. Det kan være omkostninger og fordele, oversvømmelsesomfang, afløbsveje og arealer, der kan virke som overløb ved oversvømmelser, som f.eks. lavbundsarealer (ferske enge og ådale), miljømål fastsat i regler udstedt med hjemmel i § 7, stk. 1, i lov om vandplanlægning, jordbunds- og vandforvaltning, fysisk planlægning, arealanvendelse, naturbevaring, sejlads og havneinfrastruktur.

Risikostyringsplanerne skal omfatte alle aspekter af risikostyring med særlig vægt på forebyggelse, sikring og beredskab, herunder oversvømmelsesprognoser og systemer for tidlig varsling og hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for de forskellige vandløbsoplande eller deloplande. I planerne skal også indgå fremme af bæredygtige arealanvendelsesmetoder, forbedring af vandbindingen og kontrolleret oversvømmelse i visse områder i tilfælde af oversvømmelse.

LBK Bilag 2 og BEK Bilag 2

Trin 1. Beskrivelse af risikoområde og udfordringerne

Konklusionerne af vurderingen af oversvømmelsesrisikoen, i form af et oversigtskort for de udpegede områder.

LBK Bilag 2, pkt. B.1 og BEK Bilag 2

Kort over faren for oversvømmelse og kort over oversvømmelsesrisikoen og de konklusioner, der kan drages af kortene.

LBK Bilag 2, pkt. B.2 og BEK Bilag 2

En beskrivelse af klimaændringernes sandsynlige indvirkning på forekomsten af oversvømmelser.

LBK Bilag 2, pkt. C.5 og BEK Bilag 2

Plantrin 1 omfatter den foreløbige risikovurdering, som kommunerne skal konkludere ud fra i risikostyringsplanen. Dette kan bl.a. gøres ved hjælp af et oversigtskort. Oversvømmelsesrisikoen i plantrin 1 er baseret på sårbarheden og en ekstrem vandstand, som kan være en statistisk 1000-års hændelse eller en ekstrem hændelse, f.eks. stormfloderne i 1999 eller 1872.

Ved hjælp af kortene, som udarbejdes i plantrin 2, analyseres og vurderes risikoen i forbindelse med oversvømmelse. I den forbindelse ses eksempelvis på, hvor oversvømmelsen kommer fra og hvordan den udbredes, omfanget af skader ved en given oversvømmelse samt evt. overblik over eksisterende forebyggelses- og beskyttelsesforanstaltninger. Vurderingen sammenfattes i et resumé og kan f.eks. udføres for flere delområder.

Risikoen er kortlagt for flere forskellige hændelser som opført nedenfor. For alle hændelser er oversvømmelsesfaren i form af maksimal udbredelse og vanddybde kortlagt. Dertil er de økonomisk skader og risici kortlagt samt forskellige typer af uhåndgribelige skader.

Følgende hændelser er kortlagt:

	Oversvømmelse fra hav	Oversvømmelse fra vandløb
Scenarie med høj sandsynlighed	20 års stormflod i 2019	20 års vandføring i 2019
Scenarie med mellem sandsynlighed	100 års stormflod i 2019	50 års vandføring i 2019
Scenarie med lav sandsynlighed	Ekstremstormflod i 2019 1000 års stormflod eller historisk højeste	100 års vandføring i 2019
Klimascenarier	100 års stormflod i 2065	50 års vandføring i 2065
	100 års stormflod i 2115	50 års vandføring i 2115
	Ekstremstormflod i 2115	100 års vandføring i 2115

Yderligere er der for nogle områder kortlagt en kombineret hændelse med en 100-års stormflodshændelse og en 50-års vandløbshændelse i 2019.

Data fra plantrin 2 kan med fordel suppleres med kommunens egne data, herunder fra klimatilpasningsplanen og viden fra det kommunale beredskab.

Fra anden planperiode er der lovkrav om, at der skal være fokus på klimaændringerne i risikostyringsplanerne. De forventede effekter af klimaændringerne på oversvømmelsen skal derfor beskrives. I datagrundlaget er forskellige klimascenarier stillet til rådighed.

Første del er at skabe overblik over risikoområdet. Dette inkluderer beskrivelse af udfordringerne i risikoområdet i dag og som følge af klimaændringerne, vurderingen af udpegningen og analyse af oversvømmelsesfaren og -risikoen på baggrund af kortlægningen.

For enkelte risikoområder har den detaljeret kortlægning af oversvømmelsen i plantrin 2 vist at oversvømmelsesudbredelsen på nogle strækninger kan gå ud over risikoområdets afgrænsning. Dette skyldes dels udvidelse af havneområder, som ikke var med i data, der lå til grund for udpegningen, dels effekten af vandløb på oversvømmelsesudbredelsen under en stormflod. Disse områder, der bliver oversvømmet under kortlægningen, skal også omfattes af risikostyringsplanen.

Foruden kortmaterialet leveret af Kystdirektoratet anbefales det at supplere med det øvrige materiale, kommunen har omkring udfordringerne fra andre analyser o.l. Se figur til højre for forslag til proces for analyse af kortlægningen.

Som et supplement til dette og som støtte til målsætningen, kan eksisterende og kommende udviklingsplaner for området inddrages, som beskrevet i afsnit 3.1.

Revurdering af udfordringerne

I revurderingen af risikostyringsplanen, skal de nye kort sammenlignes med kortene fra første planperiode, og eventuelle ændringer beskrives, herunder både ændringer i risikoområdets afgrænsning og den detaljerede fare- og risikokortlægning.

Trin 1A

Sortering af data

For at skabe overblik over data, kan det sorteres, f.eks. ift. scenarier eller datakategorier (risiko, fare, håndgribelige eller uhåndgribelige skader).

Trin 1B

Valg af grid til videre arbejde

Valg af gridstørrelse kan afhænge af områdets geografiske udstrækning. 100 m griddet kan være godt til at skabe overblik over hele området, mens 25 m griddet er bedre til at vise variationerne i mindre områder med store værdier.

Trin 1C

Visuel gennemgang af scenarierne

Formålet er at skabe overblik over resultaterne for risikoområdet og en eventuel identificering af delområder med særlig høj risiko. For 2. generations risikoområder skal de opdaterede resultat sammenholdes med resultatet fra den første kortlægning i 2013.

Trin 1D

Analytisk gennemgang af resultaterne

En statistisk eller analytisk gennemgang af resultaterne kan f.eks. gøres ved at sammenligne risikoen eller den totale økonomisk skade ved forskellige scenarier. En anden måde er at se på fordelingen af skadesbeløbene i risikoområdet. De analytiske analyser kan dog ikke erstatte den visuelle gennemgang. For 2. generations risikoområder skal de opdaterede resultat sammenholdes med resultatet fra den første kortlægning i 2013.

Trin 1E

Frasortering af data og scenarier

Frasorter de mindre relevante scenarier og data, f.eks. dem der ikke viser nogen nævneværdig oversvømmelsesfare eller -risiko.

Trin 1F

Detaljeret analyse

Fortsæt med en mere detaljeret analyse af de udvalgte scenarier og data f.eks. ved at undersøge mere specifikt hvilke værdier der oversvømmes, hvor dybt vandet står o.l.

Trin 2. Formulering af mål

Fastsættelse af passende mål for oversvømmelsesrisikostyringen.

LBK Bilag 2, pkt. B.3 og BEK Bilag 2

Ud fra vurderingen af faren og risikoen og konklusioner på baggrund heraf fastsættes passende mål, som overordnet kan inddeles som følger:

- Forebyggelse af nye oversvømmelsesrisici før en oversvømmelse
- Reduktion af eksisterende oversvømmelsesrisici før en oversvømmelse
- Reduktion af negative konsekvenser under en oversvømmelseshændelse
- Hurtig genopretning af normaltilstanden efter en oversvømmelse

Valg af målene skal ske med særlig vægt på at mindske potentielle negative konsekvenser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv, økonomiske aktiviteter.

Efter der er udarbejdet et overblik over risikoområdet og udfordringerne, formuleres passende mål for styring af risikoen med hensyntagen til udviklingsplaner for området. Målene skal gerne være konkrete i tid og omfang. For teori om målsætning og eksempler, se afsnit 5.2.

Når målene for risikoreduktionen skal formuleres, kan følgende fremgangsmåde anvendes:

- Inddel evt. risikoområdet i delområder, brug inddeling fra Trin1C i figuren under trin 1.
- Skitsér forventningerne til udviklingen i området.
- Gennemgå de fire generelle målsætninger for hvert område: "Hvad er mulighederne for mål inden for denne generelle målsætning?", "Hænger disse mulige mål sammen med områdets anvendelse?", "Hvordan vil vi håndtere udfordringen på kort sigt, som giver os tid til at lave en grundig langsigtet plan?"

Der skal ikke være mål inden for alle fire generelle målsætninger i alle områder, men de fire generelle målsætninger kan hjælpe med at anskue flere sider af mulighederne for risikoreduktion.

Revurdering af mål fra tidligere risikostyringsplan

En vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til at nå de fastsatte mål.

LBK Bilag 2, pkt. C.2 og BEK Bilag 2

I risikostyringsplanen redegøres der for status i forhold til de fastsatte mål, om kommunen er på vej til at opfylde målene og hvor langt man er kommet. På baggrund af vurdering af fremskridt af målene og de opdaterede kort kan målene opdateres.

I ajourføringen af en risikostyringsplan skal der gøres status på opfyldelsen af målsætningerne fra første risikostyringsplan, i forhold til om der er gjort fremskridt i forhold til målopfyldelsen. Desuden kan målene fra første risikostyringsplan revurderes og evt. opdateres på baggrund af status af målsætningen, den opdaterede kortlægning eller et eventuelt ønske om at formulere tydeligere mål.

Trin 3. Fastlæggelse af tiltag

En oversigt over de tiltag ..., der tager sigte på at nå de relevante mål for oversvømmelsesrisikostyringen...

LBK Bilag 2, pkt. B.4 og BEK Bilag 2

På baggrund af de opstillede mål identificerer kommunen hvilke tiltag, der skal planlægges for at opfylde målene. Tiltagene skal planlægges inden for alle tre aspekter af risikostyring: forebyggelse, beskyttelse (sikring) og beredskab.

Risikostyringsplanerne skal belyse alle aspekter af styringen af oversvømmelsesrisikoen for de opstillede mål, dvs. både tiltag indenfor forebyggelse, beskyttelse og beredskab. Tiltagene skal være konkrete og effektive i forhold til opfyldelse af de mål, der er sat for hele risikoområdet eller de enkelte delområder.

For at udvælge tiltag indenfor hvert mål kan følgende fremgangsmåde anvendes:

- Opgørelse af status quo: "Hvad er den nuværende situation med hensyn til at kunne opnå de identificerede mål? Hvilke tiltag er allerede på vej? Hvad mangler?"
- Identifikation af tiltag: "Hvilken indsats vil være relevant for at opnå eller at komme tættere på målet?"

Kystdirektoratet har oplistet en lang række forskellige tiltag i tiltagstabellen, som fremgår af [bilaget](#), som også er knyttet op på målsætning indenfor de fire kategorier. Dette er en ikke udtømmende liste, og der kan ses flere mulige f.eks. på [Kystdirektoratets hjemmeside](#) eller på [klimatilpasning.dk](#).

For at sikre sammenhæng mellem tiltagene og målsætningen, bør den forventede effekt af hvert tiltag vurderes i både i forhold til, hvor længe, det kan forventes at have effekt, og hvordan det dækker geografisk. Hvis der f.eks. er tale om et kommunikationsbaseret tiltag som en oplysningskampagne, vil effekten af tiltaget være korterevarende sammenlignet med opførelsen af et dige.

Status på tiltag fra tidligere risikostyringsplan

En beskrivelse af og en forklaring på eventuelle foranstaltninger, der var planlagt i den tidligere version af risikostyringsplanen for oversvømmelser, men som ikke er iværksat.

LBK Bilag 2, pkt. C.3 og BEK Bilag 2

En beskrivelse af eventuelle andre foranstaltninger siden offentliggørelsen af den foregående version af risikostyringsplanen for oversvømmelser.

LBK Bilag 2, pkt. C.5 og BEK Bilag 2

Der kan være planlagte tiltag, som ikke er blevet implementeret i risikostyringsplanens første periode. Der skal redegøres for, hvilke tiltag der ikke er gennemført og hvorfor.

Ligeledes kan der være implementeret risikonedsettende tiltag, som ikke var beskrevet i den første risikostyringsplan. Disse eventuelle tiltag skal beskrives.

I ajourføringen af risikostyringsplanen skal der gøres status over tiltagene og foranstaltningerne fastlagt i den første risikostyringsplan, så det fremgår hvor langt processen er i forhold til det planlagte. Hvis ikke alle planlagte tiltag er gennemført, og det er besluttet at undlade nogle af de planlagte tiltag, skal begrundelsen for, hvorfor de ikke er iværksat, fremgå klart eller det skal fremgå, hvorfor de ikke ønskes iværksat alligevel.

Hvis der er gennemført tiltag, som ikke var nævnt i den første risikostyringsplan, skal dette også nævnes og begrundes. Dernæst skal oversigten over tiltag opdateres og evt. nye planlagte tiltag skal tilføjes.

Trin 4. Planlægning af tiltag

En oversigt over de tiltag og prioriteringen heraf, der tager sigte på at nå de relevante mål for oversvømmelsesrisikostyringen og de oversvømmelsesrelaterede tiltag, der er truffet i henhold til gældende lovgivning, herunder planloven, miljøbeskyttelsesloven, miljømålsloven og lov om miljøvurdering af planer og programmer.

LBK Bilag 2, pkt. B.4 og BEK Bilag 2

En beskrivelse af prioriteringen for planens gennemførelse.

LBK Bilag 2, pkt. A.1 og BEK Bilag

En beskrivelse af, hvordan fremskridtene med hensyn til planens gennemførelse vil blive overvåget.

LBK Bilag 2, pkt. A.2 og BEK Bilag

En fortegnelse over ansvarlige myndigheder.

LBK Bilag 2, pkt. A.4 og BEK Bilag

Hver tiltag, der er planlagt for at opfylde målene, skal prioriteres, og der skal fastsættes en ansvarlig aktør og en foreslået tidsramme for gennemførelsen. Beskrivelsen af tiltagenes gennemførelse kan omfatte oplysninger om:

- Hvorvidt tiltagene forudsætter tilladelse efter anden lovgivning,
- er en obligatorisk opgave for den ansvarlige myndighed, og
- om der eksisterer regulerede tidsperioder, der er gældende for implementering.

Prioriteringen af tiltagene er op til den enkelte kommunalbestyrelse og kan med fordel koordineres med kommuner indenfor samme risikoområde. Det kan endvidere være nødvendigt at drøfte tiltagene med andre aktører og interessenter.

Prioritering af de tiltag, der er fastlagt for at opnå målopfyldelse, skal beskrives. Prioritering af tiltagene kan foretages ved afvejning af forskellige kriterier som f.eks. erfaringsindsamling, processer, finansiering, osv.

I risikostyringsplanen skal det beskrives, hvilke myndigheder, der er ansvarlige for at følge op på planen, og hvordan kommunen vil overvåge, at der arbejdes hen imod at nå målene. Eksempelvis kan der for hvert mål udarbejdes en milepælsplan, som der løbende følges op på ved hjælp af statusmøder med de forskellige aktører.

Yderligere skal der i risikostyringsplanen være en oversigt over, hvilke myndigheder og interessenter, der har ansvar for at gennemføre de forskellige tiltag. Dette er nødvendigt, da målene kan kræve handling fra forskellige aktører på forskellige tidspunkter.

Når tiltagene er fastlagt skal de prioriteres, ansvarlig myndighed skal identificeres og plan for implementering skal formuleres.

Prioritering af tiltag

Der kan ligge mange elementer til grund for prioritering af implementeringen af tiltagene, det skal blot noteres og begrundes i risikostyringsplanen, hvorfor tiltagene er prioriteret, som de er. Prioritering af tiltagene kan foretages ved afvejning af forskellige kriterier. Dette kunne eksempelvis være:

- Nødvendighed for at opnå det fastsatte mål
- Behovet for at samle erfaringer med at køre en proces
- Finansiering
- Behov for vidensindsamling (f.eks. bedre datagrundlag eller forskellige løsninger)
- Anerkendelse af at nogle processer tager længere tid at gennemføre (tilladelser, inddragelse af offentlighed o.l.)
- Synergieffekter med andre målsætninger (f.eks. indsatsprogrammet efter lov om vandplanlægning)

Implementering af tiltag

Som de sidste elementer i tiltagsplanlægningen skal det for hvert tiltag anføres, hvem der er ansvarlig myndighed for gennemførelse af tiltaget og hvordan implementeringen af tiltaget overvåges.

Forskellige afdelinger i kommunen kan være ansvarlige for forskellige dele implementeringen, eller at beredskabet har ansvaret for enkelte dele. Ligeledes kan ansvaret for implementering af tiltagene være fordelt mellem forskellige kommuner, hvis risikostyringsplanen er lavet i samspil mellem flere kommuner.

Vedrørende overvågning af implementeringen af planen, kan dette f.eks. ske ved en status en gang årligt på et udvalgsmøde internt i kommunen eller med nabokommunerne. Det vigtigste er, at det bliver beskrevet i planen og derved fastlagt.

Opdatering af planlægningen

I forbindelse med revurdering af en eksisterende risikostyringsplan, skal prioritering og implementering af tiltag opdateres og beskrives med afsæt i den kommende planperiode og en ny revurdering af risikostyringsplanen i årene 2026-2027.

Trin 5. Udarbejdelse af risikostyringsplan

En oversigt over de foranstaltninger, der er truffet med henblik på offentlig oplysning og høring

LBK Bilag 2, pkt. A.3 og BEK Bilag 2

Efter oversvømmelsesloven skal kommunen sende risikostyringsplanen i offentlig høring i minimum 6 måneder. Kommunen kan i høringsmaterialet henvise til oversvommelse.kyst.dk, så borgere og andre interessenter kan få adgang til kortgrundlaget.

Oplysnings- og høringsaktiviteter beskrives i risikostyringsplanen.

Endelig skal resultaterne af de første fire trin beskrives i risikostyringsplanen sammen med beskrivelse af interessentinddragelsen og effekten af høringen af planen. [Se afsnit 3.1](#) for yderligere beskrivelse omkring inddragelse.

Opdatering af risikostyringsplanen

Eventuelle ændringer og revurderinger siden offentliggørelsen af den tidligere version af risikostyringsplanen for oversvømmelser, herunder et resumé af de revurderinger, der er foretaget i planperioden.

BK Bilag 2, pkt. C.1 og BEK Bilag 2

I anden generation af risikostyringsplanen skal de eventuelle ændringer af planen der er sket siden den første risikostyringsplan blev vedtaget i 2015 yderligere beskrives i et resumé,

4. Anden relateret lovgivning

En række tiltag til opfyldelse af målene i risikostyringsplanen forudsætter tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning. I dette kapitel er angivet hvilke lovgivninger, der typisk kan være relevante. I forhold til de fleste tiltag har kommunerne selv myndighedskompetencen.

4.1 Vandrammedirektivet og lov om vandplanlægning

Risikostyringsplanerne jf. oversvømmelsesdirektivet skal koordineres med mål og indsatser jf. EU's vandrammedirektiv. Vandrammedirektivet er implementeret i dansk lovgivning ved lov om vandplanlægning og tilhørende bekendtgørelser.

Formålet med direktivet er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb og søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som bl.a. forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand. Formålet sikres overordnet ved, at vandområdernes tilstand ikke må forringes, og at områderne skal opnå god tilstand eller godt potentiale.

Vandplanlægningen beskrives i vandområdeplaner for vandområdedistrikterne, og planerne skal revideres som minimum hvert 6. år. De gældende vandområdeplaner (2015 – 2021) er under revision. Udkast til reviderede planer for perioden 2021 – 2027 forventes at blive sent i høring ved udgangen 2020 med henblik på endelig vedtagelse senest ved udgangen af 2021. Kommunerne, bistået af lokale vandråd, arbejder for tiden med forslag til specifikke dele af det indsatsprogram, som skal gælde for den kommende periode 2021 – 2027.

Risikostyringsplanerne og vandområdeplanerne er begge centrale dele af vandforvaltningen. De to forløb bør derfor udnytte muligheden for fælles synergier og fordele og sikre effektivitet og forsvarlig ressourceanvendelse. Dette kan bl.a. ske gennem udlægning af vådområder eller genslyngning af vandløb, som begge bidrager til at opfylde oversvømmelsesdirektivets og vandrammedirektivets formål. Omvendt kan etablering af nogle tiltag modarbejde målene i vandområdeplanerne. Er det nødvendigt med sådanne tiltag, skal kommunerne følge og opfylde betingelser for afvigelser efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster og § 7 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

I tabellen til tiltagsplanlægning, som fremgår af bilaget, er det noteret, om konkrete tiltag kan have positiv eller potentiel negativ effekt på målsætningerne i vandområdeplanerne.

4.2 Miljøvurdering af planer, programmer og konkrete projekter

Planer

Kommunernes risikostyringsplaner kan være omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer jf. lovens § 2, stk. 1, hvis de fastlægger ram-

Vandrammedirektivet

Direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

Lov om vandplanlægning

Bekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning

Bekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

mer for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller vil påvirke et Natura 2000-område. Afhængig af planens indhold skal denne enten 1) miljøvurderes eller alene 2) screenes for miljøvurdering.

Risikostyringsplanen kan være omfattet af en strategisk miljøvurdering jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, hvis den eksempelvis er udarbejdet inden for vandforvaltning og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, som fremgår af lovens bilag 1 eller 2.

I forhold til anvendelse af screeningsbestemmelsen i lovens § 8, stk. 2 er der to muligheder. Den første mulighed vedrører mindre ændringer eller ændringer, der angår mindre områder af planer, som allerede er miljøvurderet efter § 8, stk. 1, nr. 1. Det betyder eksempelvis også, at første generations risikostyringsplaner, der tidligere er miljøvurderet, skal screenes efter lovens § 8, stk. 2, nr. 1.

Den anden mulighed er anført § 8, stk. 2, nr. 2, der angår planer, der enten ligger uden for sektorerne, som er nævnt i § 8, stk. 1, nr. 1, og/eller ligger uden for projekterne i lovens bilag 1 og 2. Umiddelbart vil en del risikostyringsplaner blive screenet efter denne bestemmelse.

Konkrete projekter

Iværksættelse af konkrete projekter til opfyldelse af målene i risikostyringsplanen kan kræve tilladelse efter anden lovgivning. I den forbindelse skal det også undersøges, om det konkrete projekt er omfattet af bilag 1 eller bilag 2 i miljøvurderingsloven, som henholdsvis udløser krav om miljøvurdering og evt. VVM-tilladelse eller screening for miljøvurdering. Eksempelvis er kystbeskyttelsesforanstaltninger omfattet af bilag 2, pkt. 10k og anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand er omfattet af bilag 2, pkt. 10g.

4.3 Habitatdirektivet

Før kommunen vedtager en risikostyringsplan, skal der foretages en vurdering af, om planen i sig selv, eller i kumulation med andre planer eller projekter, herunder allerede gennemførte planer eller projekters påvirkning, væsentligt kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse arter (artikel 6, stk. 3). Det gælder uanset, om risikostyringsplanen geografisk ligger uden eller indenfor området. Internationale naturbeskyttelsesområder omfatter Natura 2000-områder (habitat- og fuglebeskyttelsesområder) samt ramsar-områder. For hvert Natura 2000-område er der udpeget arter og naturtyper, som området skal beskytte for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Disse er beskrevet i Natura 2000-planer for de enkelte områder.

Vurderingen af risikoplanens påvirkning af et Natura 2000-område foretages i to trin. I trin 1 foretages en væsentlighedsvurdering. Såfremt denne viser, at planen kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering (trin 2). Væsentlighedsvurderingen skal foretages, selvom tiltagene i risikostyringsplanen har en positiv effekt på Natura 2000-området.

Der kan i særlige tilfælde og under visse forudsætninger (jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 4) ske en fravigelse ift. beskyttelseskravet.

Yderligere kan der ikke vedtages en risikostyringsplan, som kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for visse dyrearter, de såkaldte bilag IV-arter, i deres naturlige udbredelsesområder.

Habitatdirektivet

Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer

Habitatbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Det kan være en udfordring, at gennemføre tiltagene for at nå målene i risikostyringsplanen, når det er i konflikt med målene for Natura 2000-området. Det har eksempelvis været tilfældet ved større kystbeskyttelsesprojekter. Det forudsætter derfor et godt overblik og koordinering i forhold til Natura 2000-planerne, når mål og tiltag i en risikostyringsplan skal fastsættes. I den forbindelse skal det også overvejes, om der er virkemidler, der kan opfylde målene i forhold til begge planer, f.eks. restaurering af ådale eller etablering af vådområder.

4.4 Planlov

Plansamspillet

Risikostyringsplaner er sammen med vandplaner og Natura-2000 planer overordnet kommuneplanlægningen og dermed også sektorplaner. Risikostyringsplanen vil dermed udgøre rammer og bindinger, inden for risikoområdet, for den øvrige kommunale planlægning, herunder for klimatilpasningsplanen og en koordinering af disse planer er nødvendige.

Planlovens krav vedrørende områder udsat for oversvømmelse og kysterosion

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for udpegning af områder indenfor hele kommunen, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion og for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse m.v. i de udpegede områder. Endvidere skal kommuneplanens rammer for indholdet af lokalplaner fastsættes med hensyn til afværgeforanstaltninger, og kommuneplanen skal ledsages af en redegørelse for planens forudsætninger, om grundlaget for udpegning af områder, etablering af afværgeforanstaltninger og kommuneplanens sammenhæng med kommuneplanlægningen i andre kommuner, for så vidt angår afværgeforanstaltninger. Derudover skal der være bestemmelser i lokalplanen om afværgeforanstaltninger, som eksempelvis kan være krav om en bestemt sokkelkote.

Alle kommunerne har således et krav i forhold til forebyggelse af oversvømmelse efter planloven, og de udpegede kommuner har også særskilte krav efter oversvømmelsesloven til håndtering og styring af oversvømmelsesrisici.

I planloven er der i forhold til risikoområder et særskilt krav om, at der ved udarbejdelsen af kommuneplanen skal være retningslinjer for friholdelse af arealer for ny bebyggelse eller etablering af foranstaltninger til sikring mod oversvømmelse.

Ifølge planloven skal der redegøres for kommuneplanens sammenhæng med den kommunale risikostyringsplan. Endvidere må en kommuneplan og lokalplan ikke stride imod en risikostyringsplan.

Plangrundlag

Virkemidlerne for at opnå målene i en risikostyringsplan kan være fysisk planlægning, som kan forudsætte en ændring af plangrundlaget. Forebyggelse af nye oversvømmelser kan eksempelvis bestå i udpegning af områder til opmagasinering af vand og fastlæggelse af begrænsninger i arealanvendelsen for disse områder. I områder, hvor der skal ske byggeri, kan der i lokalplanen være bestemmelser om materialevalg og sokkelkote m.v.

Bekendtgørelse nr. 287 af 16. april 2018 af lov om planlægning med senere ændringer

Overordnede planer
Udgør rammer og bindinger for klimatilpasningsplanerne; Vandplaner, naturplaner og risikostyringsplaner

Kommuneplan
Klimatilpasningstema

Sektorplaner
Kan supplere kommuneplanen; Vandforsyningsplan, spildevandsplan, plan for den risikobaserede dimensionering af redningsberedskabet mv.

Tilladelser

Afhængig af valg af virkemidler kan disse endvidere forudsætte tilladelse eller dispensation efter planloven. Det gælder eksempelvis etablering af vådområder, som kræver en landzonetilladelse.

4.5 Kystbeskyttelseslov

Et andet indsatsområde i en risikostyringsplan kan være beskyttelse mod oversvømmelse, hvilket eksempelvis kan være etablering af kystbeskyttelsesplanlæg i form af diger, dæmninger eller højvandsmure. Kystbeskyttelsesforanstaltninger kræver generelt tilladelse efter kystbeskyttelsesloven, hvor kommunerne har myndighedskompetencen. Udlægning af mobile kystbeskyttelsesplanlæg som water tubes kræver ikke tilladelse efter kystbeskyttelsesloven.

Bekendtgørelse nr. 57 af 21. januar 2019 af lov om kystbeskyttelse m.v.

4.6 Vandløbsloven

Forebyggelse mod oversvømmelse fra vandløb kan forudsætte tilladelse efter vandløbsloven. Eksempelvis vil genslyngning af vandløb, fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen forudsætte en tilladelse efter kapitel 10 i vandløbsloven. Endvidere vil etablering af vandløbsdiger være et reguleringsprojekt, som er omfattet af lovens kapitel 6.

Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb

4.7 Øvrig lovgivning

Det afhænger af de konkrete tiltag, hvilke nødvendige tilladelser eller dispensationer efter anden lovgivning, der er nødvendige. Der kan blandt andet være behov for dispensation efter naturbeskyttelsesloven. Dette kan være ift. naturbeskyttede områder, beskyttelseslinjerne samt fredninger. Endvidere kan der være dispensationer i forhold til museumsloven.

Bekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse
Bekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven

Bilag

Vejledningen inkluderer tre bilag, der alle kan hentes via [hjemmesiden](#):

- Skabelon til udarbejdelse af nye risikostyringsplaner.
- Skabelon til revurdering og ajourføring af eksisterende risikostyringsplaner.
- Tabel med oversigt over mulige tiltag til reducere af oversvømmelsesrisikoen og tiltagsplanlægning.

Skabelonerne

Skabelonerne er et vejledende forslag til hvordan en risikostyringsplan kan se ud. Den er lavet på baggrund af risikokommunernes ønske og kan anvendes af kommunerne. Skabelonen skal ses som et forslag til et skelet for en risikostyringsplan. Den indeholder en kort vejledende tekst til de enkelte afsnit samt teksteksempler og standardtekster de steder det er muligt. I skabelonerne er der taget højde for alle de lovkrav, der er til indhold af en risikostyringsplan. Enkelte dele og afsnit anbefaler Kystdirektoratet, at man tager med for at gøre risikostyringsplanen mere sammenhængende. De afsnit, der ikke er lovkrav, er tydeligt markeret som anbefaling.

Det er op til den enkelte kommune, om de ønsker at anvende skabelonen.

Tabellen til tiltagsplanlægning

Tabellen har to funktioner. Dels er det en ikke-udtømmende liste over mulige tiltag til reduktion af oversvømmelsesrisikoen. Derudover er tabellen tænkt som et redskab for kommunerne at lave et klart overblik over de tiltag, kommunen planlægger, herunder hvordan tiltagene bidrager til at opfylde målsætningerne, hvilken effekt tiltagene har, hvordan de er prioriteret, de ansvarlige myndigheder o.l. Alt dette er elementer, der skal inkluderes for tiltagene, så tabellen er tænkt som et redskab til at komme omkring disse elementer. De forskellige dele er kort forklaret i tabellen, som kan findes på [hjemmesiden](#). Desuden er der et kort uddrag af tabellen på næste side.

- Kolonner der i tabellen er markeret gråt er hjælpende information til at strukturere mål og tiltag.
- Kolonner, hvor overskriften er markeret med *, viser elementer, som kommunerne ifølge lovgivningen skal inkludere i deres risikostyringsplaner.
- Øvrige kolonner er elementer Kystdirektoratet anbefaler at kommunerne udfylder i så vidt omfang det er muligt.

Ligesom for skabelonen er der ikke krav om, at kommunerne skal anvende tabellen. Den er tænkt som et hjælperedskab.

Tilknytning til generel målsetting	Mål*	Indsats-område	Tiltag*	Tiltagskategori	Effekt	Ansvarlig myndighed*	Centrale interessenter	Overvågning og opfølgning*	Relationer til øvrige planer og lovgivning*	Prioritering*	Tids-perspektiv	Økonomi
Notering af, hvilken del af risikoklassussen tiltaget relaterer til - Forebyggelse - Reduktion før - Reduktion under - Reduktion efter Forebyggelse	Beskrivelse af mål	Tema til beskrivelse/gruppering af tiltag	Beskrivelse af tiltag	Beskrivelse af om det er et forebyggende, beskyttende eller beredskabsmæssigt tiltag	Beskrivelse af effekten af det enkelte tiltag både ift. hvor længe det forventes at have effekt og geografisk dækning.	Identifikation af ansvarlig myndighed for gennemførelse af tiltag	Identifikation af centrale interessenter og aktører	Identifikation af ansvarlig myndighed for opfølgning og overvågning af implementeringen.	Her noteres relation til øvrig lovgivning og planer, særligt hvis der er relation til vandrammedirektivet og vandplanerne.	Her noteres hvordan de enkelte tiltag er prioriteret	Her noteres tidsperspektivet for implementering af tiltaget	Her kan både noteres forventede udgifter og finansiering, i det omfang det er muligt.
		Byggestrictioner	Udpegede arealer, der skal friholdes fra bebyggelse.	Forebyggende	Begrænset område, varig effekt.							
			Fastlæg minimumsniveau for sokkelkoter ved nybyggeri	Forebyggende	Begrænset område, langvarig effekt.							
			Fastlæg arealanvendelse i et område, som hindrer øget sårbarehed	Forebyggende	Begrænset område, varig effekt.							
Forebyggelse og Reduktion før		Oplysning af borgere og virksomheder	Lokal offentliggørelse af fare- og risikokort for oversvømmelse.	Forebyggende	Hele risikoområdet, kortvarig effekt.							
			Lokal information om oversvømmelser via medierne og i det offentlige rum, som f.eks. markeringsten eller -søjler for historiske oversvømmelser.	Forebyggende	Hele risikoområdet, kortvarig effekt.							
			Informationsmateriale og mulighed for rådgivning gennem kommunen om oversvømmelsest håndtering	Forebyggende	Hele risikoområdet, mellemlang effekt.							
			Oplysning og information til borgere om hvordan private boliger sikres mod oversvømmelse	Forebyggende	Hele risikoområdet, mellemlang effekt.							
			Rådgivning til landmænd og skovbrugere om tilpasset arealforvaltning.	Forebyggende	Hele risikoområdet, mellemlang effekt.							
Reduktion før			Uddannelse og rådgivning om oversvømmelsestilpasset byggeri.	Forebyggende	Hele risikoområdet, mellemlang effekt.							
		Nedsæt sårbarhed	Flyt eller beskyt vigtige elementer til forsyningsikkerhed, kommunikation o.l. der er følsomme overfor	Forebyggende /	Begrænset område,							

Egne Notater

Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig
www.kyst.dk